

T.

Dr. Nemessányi Zoltán

helyettes államtitkár úrnak!

E:niehat@im.gov.hu

Budapest, 2017. október 24.

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

Köszönjük, hogy módunk nyílik az üzleti titokról és a védett ismeretről szóló törvény (Üttv.) javaslatának észrevételezésére.

Az irányelvet Ütíre rövidítéssel jelöljük. Szövegjavaslatokat tettünk a törvénytervezethez, ezeket az alábbiakban indokoljuk.

Általános megjegyzések:

1. Egyetértünk azzal, hogy az üzleti titok jogi védelméről külön törvény rendelkezzen, és e törvény egységesen szabályozza az üzleti titokhoz fűződő jog piaci magatartást megvalósító, vagy ilyen ismérvvel nem rendelkező megsértésének jogkövetkezményeit.
2. Üdvözljük, hogy az üzleti titok védelme kiterjed mind a védelem pozitív (forgalomképes vagyoni jog), mind a negatív oldalára (tilalmi jog). Helyesnek tartjuk a védelem személyiségi jogoktól való eltávolítását.
3. Legfontosabb általános észrevételünk, hogy az Ütíre 1. Cikk tagállamoknak szóló felhatalmazó rendelkezése alapján a lehető legközelebb kell vinni az Üttv szankciórendszerét a szellemi tulajdoni jogsértés szankciórendszeréhez. Távolságot csak ott szabad „tartani”, ahol az Ütíre a jogosult pozícióját gyengíti arra tekintettel, hogy nem rendelkezik egy szellemi tulajdoni kizárólagos joggal egyenértékű joggal. Nem elég a jogsértés megvalósulásához a jogosult hozzájárulásának a hiánya. Emellett a jog alóli kivételek ugyanis nem csak tételes esetek, hanem a kiinduló jogsértésre, a megszerzésre nézve, bármely a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megfelelő, egyedi elbírálást jelentő magatartás.
4. A jogsértési szankciórendszer közelítésének külön eleme a jogsértésben közreműködő szerepe. Álláspontunk szerint a közreműködővel szemben objektív alapon elrendelhető eltiltás szankciója nélkül a szankciórendszer nem fog hatékonyan működni. Így pl. a jogsértő

termék értékesítéséhez használt üzlet bérbeadója, az ilyen termék értékesítését közvetítő elektronikus piactér, vagy a jogsértő terméket érintő kereskedelmi kommunikációnak helyt adó kereső motor szolgáltatás szolgáltatója eltilthatósága nélkül nem lehet hatékonyan fellépni a jogsértővel szemben, Az álláspontunk szerint nem akadály a közreműködővel szemben elrendelhető eltiltásnak, hogy az Ültre csak a jogsértő áruval kapcsolatos, megnevezett, és tudatállapothoz kötött magatartásokat tekinti közreműködésnek (közvetett jogsértésnek). A jogsértő hasznosítás és a jogsértő áruval összefüggő jogsértő magatartások megakadályozásának nélkülözhetetlen eleme lenne az ilyen magatartásban közreműködő személy eltiltására irányuló anyagi jogi igény és ehhez igazodó ideiglenes intézkedési eset bevezetése. Internetes kontextusban ennek nem lenne akadály. Az információs társadalomban szolgáltatást nyújtók felelősségkorlátozási szabályai megengedik az eltiltást, ha annak megvan az anyagi jogi alapja.

5. A szellemi tulajdoni jogsértéshez közelítő szankciórendszer megköveteli, hogy a bizonyítási teher megfordítása, az előzetes bizonyítás, a biztosítási jellegű ideiglenes intézkedés, az ex parte eljárás bevezetésre kerüljön az Üttv-be is. Értelemszerűen rendelkezni kell a jogosult általa nyújtandó biztosítékról, és az ellenérdekű fél kártalanításáról is.
6. A vélemény szabadság esetleges megsértése sem merülhet fel. Nem a felfedéssel, hanem a hasznosításban, és a jogsértő áruval kapcsolatos magatartásokkal magvalósuló jogsértés szankcióit egészítené ki a közreműködő eltiltása. A vélemény szabadságra hivatkozók érvei súlytalanok lennének, hiszen a felfedést jogszerűvé teszi a vélemény szabadsághoz (sajtó szabadsághoz) fűződő jog gyakorlása (ld. a 4.§-(2) b pontját), kivéve, ha annak korlátozása az üzleti titokhoz fűződő jog védelmében szükséges és arányos (leegyszerűsítve az EEJE 10. Cikk gyakorlata).

Egyes megjegyzések

Több §-hoz tett javaslat

Az Üttv. háttértörvénye a Ptk. A Ptk általános magatartási mércéje a felróhatóság, Ezért javasoljuk a fogalom (1.§ 1. pont) kivételével törölni az ÜTtv-ből az adott helyzetben általában elvárható szövegrészeket. Ehelyett az indokolás rögzítheti, hogy minden magatartási mércét (tudja, vagy tudnia kell) az elvárhatósági magatartási mérce szerint kell mérlegelni, ez a Ptk.2:55.§ módosításából következik.

1.§ 2. pont:

A védett ismeret az üzleti titok egyik fajtája. Szükségtelen az azonos védelem kimondása.

3.§ (2) bekezdéshez

A törvény egyértelműen kifejezésre juttatja az üzleti titokhoz fűződő jog vagyoni jellegét azzal, hogy kimondja: az üzleti titokhoz fűződő jog forgalomképes, és az üzleti titok hasznosítására, illetve részleges, titoktartás melletti felfedésére is (a teljes, korlátozás nélküli felfedés az oltalom megszűnéséhez vezetne) licencia szerződést köthetnek a felek. A törvény a gyakorlat segítése céljából el is nevezi az itt szabályozott szerződési altípusokat. Az üzleti titok jogát ruházási szerződés a jogát ruházási szerződés (Ptk 6:202.§) egyik altípusa. Létrejöttéhez és teljesítéséhez meg kell állapodni a jogát ruházás jogcímében (tipikusan: adásvétel), ez a jogát ruházásra irányuló szerződés, és magában

a jogát ruházásban (ez a jogát ruházást teljesítő szerződés). Az üzleti titok hasznosítási szerződés pedig a külön nem szabályozott, de tudományos szerződéstípust alkotó licencia szerződés egyik altípusa, amelyet a Ptk. absztrakt módon „vagyon jog által védett oltalmi tárgy időleges használatára, felhasználására vagy hasznosítására” engedély útján jogot engedő szerződésnek tekint (Ptk 6:178.§).

A törvényben, figyelemmel arra, hogy háttere a Ptk. (ld.l a Ptk 2:55.§-t módosító 18. §-t, nem kell rendelkezni a jogát ruházási, és hasznosítási szerződés tartalmi elemeiről. A Ptk. általános szerződési szabályai kitöltik a látszólagos hézagot. Így például az üzleti titok jogát ruházási szerződésre nézve a jogszatosságról a Ptk. 6:175.§ és 6:176.§, az üzleti titokhasznosítási szerződésre nézve ugyanerről a kérdéstről a Ptk. 6:178.§ rendelkezik. Az első esetben a szerződés tárgya lehet egyéb jog is, márpedig az üzleti titokhoz fűződő jog ilyen jog, a második esetben a hasznosítás tárgya lehet a vagyon jog által védett oltalmi tárgy is, amelynek körébe tartozik az üzleti titok is.

4.§ (1) bekezdés c) és d) ponthoz

Az ÜT Ire-ben a „munkajogi” kivétel – számunkra érthetetlen módon – kiterjed az üzleti titok megszerzésére is, azaz az érdekképviseleti cél jogszerűvé teszi az egyébként nem jogosított üzleti titok megszerzést. Ezt az álláspontunk szerint félreszabott kivételt a lehető legszűkebb körre célszerű szorítani. A munkavállalói érdekképviseleti cél soha nem indokolhatja (ld. a (2) bek. a) pontját is) a védett ismeret hozzájárulás nélküli megszerzését és felfedését a munkavállalói képviselők előtt. Ha elképzelünk egy csoportos létszám leépítési, vagy sztrájkhoz közeli helyzetet, milyen technológiai, vagy üzleti védett ismeret megszerzése és feltárása lehet szükséges az érdekképviselet ellátásához? Emiatt javasoljuk a szövegbe iktatott bővítést.

A kereskedelmi forgalomban való jóhiszemű, visszterhes szerzés kivételét nevesíteni kell. Ez következik abból, hogy a hatályos Ptk.-hoz képest nem szűkíthetők, csak bővíthetők a kivételek az ÜTI-re szellemében. A bírói döntéseket is megkönnyíti, ha az ÜTtv leszögezi, hogy a d) pontba tartozó, nyitott jogfogalommal körülírt kivételek egyik nevesített esete a szóban forgó, beiktatni javasolt kivétel.

7. § kiegészítése

Az általános észrevételekben írtaknak megfelelően a lehető legközelebb javasoljuk vinni a szankciórendszert a szellemi tulajdoni jogsértési szankciórendszerhez. Emiatt javasoljuk átvenni a bizonyítási teher megfordításának szabályát. A javaslatot csak arra az esetre nem tartjuk fenn, ha a Pp. bizonyítási szükséghelyzet szabálya lefedi a bizonyítási teher megfordítását.

7.§ (2) bekezdés

A visszaélészerű fogalom törlését javasoljuk. Önmagában a perlés, mint joggal való visszaélés megítélése is rendkívül bonyolult. Elegendő a rosszhiszemű perlésre hivatkozás.

7.§ (4) bekezdés c) pont:

A teljes szankciórendszer bírói mérlegelési szempontjait (érdemi határozat, ideiglenes intézkedés, közzététel) egységesen javasoljuk meghatározni. Rá kell mutatni arra, hogy a bíróságnak mérlegelnie kell: a felfedés az oltalom megszűnéséhez vezethet.

8.§ (2) bekezdés

A bekezdés abból indul ki, hogy felróható az üzleti titokhoz fűződő jog megsértése, holott az 1)a pont előírja, hogy csak felróhatóság hiányában lehet pénzbeli ellentételezést alkalmazni. Álláspontunk szerint a (2) bekezdés törlésének van helye.

9.§ (2)

A Ptk. háttérszabály jellege miatt az általános kártérítésre kell hivatkozni.

13.§ (1) bekezdéséhez

Az ÜTire-ből következik (a jogosult valószínűsítési kötelezettsége), hogy nemcsak jogsértés, de annak közvetlen veszélye esetén is helye van ideiglenes intézkedésnek. Ezt az igény megfogalmazásánál is rögzíteni szükséges.

13.§ (3) bekezdés

Ellenezzük az ellenbiztosíték, mint kifejezés használatát az Üttv-ben. Az ellenbiztosíték, mint törvényi fogalom értelmetlen. A szóban forgó jogintézmény biztosíték (így kezelhető csak a Pp. ideiglenes intézkedési szabályai alapján). Más szóval nem hívható másképp. A biztosítékot a feltételezett jogsértő nyújtja. Ebbe a jogosult vagy beleegyezik, vagy – ad absurdum – a jogosult kéri, pontosabban indítványozza, vagy a bíróság a felek kérelmeitől függetlenül így dönt. Ha a jogsértő nem nyújt biztosítékot, az eltiltási/abbahagyási/megtiltási kérelemnek megfelelően kell döntenie a bíróságnak, ugyanis mindegyik esetben van valószínűsített jogsértés. E gondolatot tükrözi a javaslatunk.

13.§ (5) bekezdés

A Pp. 104.§ (1) bekezdés nyolc napos határidőről rendelkezik. Nincs ok arra, hogy az Üttv. szerinti határidő ennél hosszabb legyen.

13.§ és 14.§

A szellemi tulajdoni jogsértési szankciórendszerhez közelítő szabályok beiktatását javasoljuk, amelyek megfelelnek az ÜTire 11. Cikk (4) és (5) bekezdéseinek. A javaslat tartalmazza a kártalanítási igény gyakorlati érvényesíthetőségét a Pp. szabályai fényében biztosító rendelkezéseket is. Azért kellett megengedni a kártalanítási igény keresettel történő érvényesítést egyebekben is, tehát nemcsak a keresetindítási határidő elmulasztása esetén, mert az ideiglenes intézkedést hatályát veszti, ha nem helyezik hatályon kívül, az I. fokú ítélet jogerőre emelkedésével. Ilyenkor már nem lehet viszontkeresetet előterjeszteni.

Az előzetes bizonyítás beiktatására tett javaslat az új Pp. 334.§ c) ponton alapul, miszerint előzetes bizonyításnak van helye, ha a bizonyítás előzetes lefolytatását jogszabály megengedi.

Tisztelettel,
Dr. Szecskay András
elnök

Melléklet : az Üttv tervezete a jelen vélemény szerinti megjegyzésekkel